Social Club

BRIDGE Lab

TEHTÄVÄ 4.1

Syrjinnän erilaisia muotoja

Tämä harjoitus on suunniteltu auttamaan sinua pohtimaan syrjinnän teemaa. Tarkastelemme arkielämämme piileviä kaavoja, niin luokkahuoneissa kuin puhelimissa, ja pohdimme, miksi “hyvät aikomukset” eivät aina riitä tekemään asioista oikeudenmukaisia.

Kun katsomme ympärillemme kouluissa, työpaikoissa ja yhteisöissä, näemme, että jotkut ihmisryhmät kohtaavat enemmän esteitä ja haasteita kuin toiset pelkästään sen vuoksi, keitä he ovat. Joskus olemme niin tottuneita näkemään tämän, etenkin kun selaamme puhelimiamme läpi valtavia tietomääriä, että emme aina huomaa sitä. Tämän harjoituksen tavoitteena ei ole antaa “taikaratkaisua” ongelmaan, vaan tarjota sinulle mahdollisuus oppia tunnistamaan syrjintää ja välttää joitakin tekoja, jotka näyttävät harmittomilta, mutta eivät sitä ole.

Muista, ettei kukaan voi puuttua syrjintään yksin. Syrjinnän tehokas torjuminen edellyttää, että yhdistämme voimamme, tietomme ja näkökulmamme.

Vaihe 1: **Käsitteiden selkiyttäminen**

Aloitamme ankkuroimalla ajattelumme selkeisiin määritelmiin. Jos haluat, ota käyttöösi ACT.1_Working sheet .pdf. Tehtäväkaavake on englanniksi, mutta valitse millä kielellä haluat kysymyksiin vastata. Alla on vaihtoehdot käännettynä myös suomeksi.

Tässä ovat viisi termiä (-ismejä ja -fobioita):

- Ableismi
- Seksismi
- Heteroseksismi
- Islamofobia
- Rasismi

Mikä määritelmä kuuluu millekin käsitteelle?

- Sukupuoliin (sex assigned by birth-syntymässä määritelty sukupuoli and gender-sosiaalinen sukupuoli) perustuva syrjintä.
- Seksuaaliseen suuntautumiseen perustuva syrjintä ja olettamus siitä, että heteroseksuaalisuus on normi.
- Toimintakykyjen kirjoon tai vammaisuuteen kohdistuva syrjintä ja olettamus siitä, että tietynlaiset kyvyt ovat normi.
- ”Rotuun” tai etniseen taustaan kohdistuva syrjintä.
- Ennakkoluulot ja syrjintä, joka kohdistuu islaminuskoisiin henkilöihin tai henkilöihin, joiden oletetaan kuuluvan tähän uskoon.

Työskentele yksin ja yhdistä kukin termi oikeaan määritelmään tehtävälomakkeessa tehtävälomakkeessa verkossa. Määritelmien ymmärtäminen on vasta alku. Meidän täytyy integroida näiden käsitteiden ymmärtäminen todelliseen elämään.

Kirjoita yksi konkreettinen esimerkki kustakin syrjinnän muodosta, piirtäen tai kirjoittaen asioita, joita olet havainnut koulussa, yhteisössä tai mediassa. Tunnista, mikä ryhmä tai mitkä ryhmät kärsivät kustakin syrjinnän muodosta.

Vaihe 2: **Ryhmätyö, etuoikeuden ja esteiden tunnistaminen**

Muodostakaa 3–4 hengen ryhmiä. Jokainen ryhmä ottaa suuren paperin/julisteen paperin/julisteen ja tusseja. Jakakaa paperi kahteen sarakkeeseen vastataksenne kahteen kysymykseen:

A. **Tunnistatteko, mikä ryhmä tai mitkä ryhmät ovat vähemmän etuoikeutettuja tai kohtaavat esteitä yhteiskunnassamme?**

Tämän kysymyksen tarkoitus on rohkaista pohtimaan valtaa, etuoikeutta ja esteitä laajemmin.
Olkaa täsmällisiä.

Ohjaavia kysymyksiä: Mitkä mahdollisuudet ovat rajoitettuja tai niihin on hankala päästä? Missä tilanteissa tämä esteet näkyvät? Onko tilanne kaikille samanlainen, vai luovatko esimerkiksi luokka-asema tai toimintakyky erilaisia kokemuksia?

Kirjoittakaa muistiinpanoja paperille ja tehkää listoja, ajatuskarttoja tai kaavioita havainnollistaaksenne asioiden yhteyksiä.

B. **Mitä muita syrjiviä järjestelmiä on?**

Tunnistakaa muita “ismejä” ja järjestelmällisen syrjinnän muotoja:

- luokkasyrjintä (taloudellinen syrjintä)
- ageismi eli ikäsyrjintä (ikäperusteinen syrjintä)
- homofobia (LHBTQ+-ihmisiin kohdistuva syrjintä)
- transfobia (transihmisiin kohdistuva syrjintä)
- colorismi/shadeismi (syrjintä ihonvärin sävyerojen perusteella)

Tuleeko mieleenne myös muita syrjinnän muotoja, jotka yhteisössänne?

Vaihe 3. Keskustelu

Jokainen ryhmä asettaa paperinsa/julisteensa seinille. Käykää katsomassa ja lukekaa, mitä muut ryhmät ovat kirjoittaneet. Huomatkaa, kuinka monenlaisia syrjinnän muotoja on olemassa ja miten erilaisia näkökulmia ryhmissä on noussut esiin. Saatat havaita kaavoja, erimielisyyksiä tai puutteita. Kaikki tämä johdattaa seuraavaan vaiheeseen.

Kokoontukaa jälleen yhteen pohtimaan jakamalla yksi havainto siitä, mitä kiertäessään huomasit.

Reflektiokysymyksiä:

- Mitä syrjinnän muotoja näit eniten?
- Voitko vaikuttaa eri syrjinnän muotojen torjumiseen?
- Mikä on YKSI syrjinnänvastainen teko, jonka voisit tehdä tällä viikolla?
- Katsoessamme tunnistamiamme syrjinnän muotoja, miksi jaettu vastuu syrjinnän torjumisessa on niin tärkeää?

"Syrjintä ilmenee sekä rakenteissa että ihmisten toiminnassa, mutta molempiin voi puuttua"